

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/232161,Konferencja-naukowa-o-NSZZ-Solidarnosc.html>
27.02.2026, 10:21

Konferencja naukowa o NSZZ „Solidarność”

W dniach 23-24 października 2025 r. w siedzibie Delegatury Instytutu Pamięci Narodowej w Bydgoszczy trwa ogólnopolska konferencja naukowa pt. „Ludzie Solidarności. Od przewodniczących komisji zakładowych do Zarządów Regionu. Portret zbiorowy i indywidualny NSZZ »Solidarność«”. Dyskusję otworzył zastępca prezesa IPN dr Mateusz Szpytma, odczytując list dr. hab. Karola Polejowskiego.

23.10.2025

[NSZZ Solidarność](#)

Zastępca prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski podkreślił w nim, że przywracanie należnej pamięci o postawie ludzi „Solidarności” jest elementem dziejowej sprawiedliwości, którą jesteśmy winni wszystkim tym, którzy w latach osiemdziesiątych tworzyli w Polsce prawdziwe fundamenty najlepiej rozumianego społeczeństwa obywatelskiego. Instytut Pamięci Narodowej od wielu lat intensywnie działa w celu popularyzacji wiedzy o nich, szczególnie wśród młodych pokoleń Polaków – prowadzi badania, wydaje publikacje, organizuje debaty:

- Spotkania takie jak dzisiejsze nadają naszym działaniom głębię i żywy wymiar. Dają możliwość rozmowy o motywacjach, wartościach i codziennym wysiłku ludzi, którzy w chwilach próby powiedzieli głośne „nie” zbrodniczemu systemowi zniewalającemu naród.

Dr Mateusz Szpytma dodał także kilka słów od siebie – wciąż możemy spotykać się z bohaterami naszej wolności i czerpać ich doświadczenie. Przypomniał również misję Instytutu:

- Badanie „Solidarności” jest tym, co oprócz okresu powojennego, podziemia niepodległościowego jest najważniejsze dla Instytutu Pamięci Narodowej.

W wydarzeniu wzięli udział m.in. przewodniczący Kolegium IPN prof. dr hab. Wojciech Polak i dyrektor gdańskiego Oddziału IPN dr Marek Szymaniak.

Dzieje NSZZ „Solidarność” opisywane były dotąd głównie przez pryzmat struktur lub prowadzonych przez nie działań. Często zapominano, że struktury te tworzyli ludzie. Niniejsza konferencja chce to zmienić i spojrzeć właśnie na historię Związku od tzw. „dołu”, czyli poprzez prezentację losów i działań konkretnych działaczy. Przedmiotem badań będą elity przywódcze „Solidarności” w regionach, które uplasowane były czy to w Komisjach Zakładowych czy też w Zarządach Regionów. W zależności od ujęcia zaprezentowane będą losy poszczególnych osób albo szerszych zbiorowości tworzących Komisje Zakładowe lub Zarządy Regionów. Warto spojrzeć na te zagadnienia nie tylko z perspektywy historycznej, ale również socjologicznej czy politologicznej.

Celem konferencji jest przede wszystkim spojrzenie na historię NSZZ „Solidarność” przez pryzmat jej kadr funkcyjnych i losów najbardziej aktywnych działaczy. Spojrzenie na to kim byli ci ludzie, jak działali w okresie PRL, ale także jak potoczyły się ich losy po upadku komunizmu. Z punktu widzenia organizatorów konferencji ważne będą zarówno jednostkowe, wybrane biografie, jak i szersze portrety zbiorowe, ale też wybrane istotniejsze wydarzenia, w których wyraziście podkreślona będzie rola poszczególnych liderów związkowych. W wielomilionowej „Solidarności”,

która powstała w 1980 r. i znacząco wpłynęła nie tylko na losy Polski, ale także całego świata, działali ludzie o bardzo różnych rodowodach politycznych, społecznych, zawodowych. Reprezentowali wszystkie grupy wiekowe i wszystkie regiony Polski. Co najważniejsze, obecni byli w całym kraju, nawet w najmniejszych gminach, chociaż oczywiście najważniejszym zapleczem ruchu były duże ośrodki miejskie oraz największe zakłady pracy.

Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”, którego budowę rozpoczęto po wielkiej fali protestów społecznych w sierpniu 1980 r., szybko stał się wielomilionową organizacją, a zarazem wielkim ruchem społecznym o szerokim zakresie aktywności. W gronie tym wyróżniali się liderzy, stanowiący elitę związkową. Byli oni motorem wielkiej aktywności NSZZ „Solidarność”, jego skuteczności i siły. Po wprowadzeniu stanu wojennego w grudniu 1981 r., a następnie po bezprawnej delegalizacji związku przez sejm PRL, masowo działali w podziemnych strukturach związkowych. W największym stopniu przyczynili się do ogromnego sukcesu z 1989 r. W ostatecznym bilansie to właśnie „Ludzie »Solidarności«” stali się podstawą dla historycznej transformacji, w tym przywrócenia pełnej suwerenności Polsce oraz dla zbudowania obecnego systemu politycznego, opartego na zasadach demokracji. Planowana konferencja ma za zadanie przedstawienie losów tych ludzi.

Konferencja została zorganizowana przez Delegaturę Instytutu Pamięci Narodowej w Bydgoszczy oraz Centrum Badania Historii „Solidarności” i Oporu Społecznego w PRL UMK w Toruniu.

Wydarzenie swoim patronatem objął Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Karol Nawrocki.

10

Pliki do pobrania

[Ogólnopolska konferencja naukowa „Ludzie Solidarności. Od przewodniczących komisji zakładowych do Zarządów Regionu. Portret zbiorowy i indywidualny NSZZ »Solidarność«” – program \(pdf, 72.29 KB\)](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Bydgoszcz

Bydgoszcz

NSZZ Solidarność

Konferencja naukowa